

تغذیه کاربردی پرندگان خانگی

دکتر سید احمد مدنی
DVM, DVSc
آزمایشگاه دامپزشکی مرکزی
تهران، خیابان توحید، کوچه نادر، پلاک 32
66921609
madani@cvetlab.com

طبقه بندی پرندگان بر اساس عادات غذایی

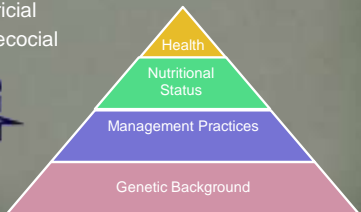
- Florivores (Plant-based diet): African grey parrot
- Granivores (Seed eaters): cockatiel & budgerigars
- Nectarivores (Nectar eaters): lorikeets
- Carnivores (Meat eaters): raptors
- Insectivores (insect eaters): Thrushes
- Omnivores: sulphur-crested cockatoo

www.cvetlab.com

تغذیه: یک علم کاربردی

- Scientific Adaptation from Chicken Nutrition
- NRC
- Psittaciformes & Passeriforms & Columbiformes & Raptors = Altricial
- Chicken = Precocial

Brue, RN, 1994

جدول احتیاجات نگهداری

٪12	پروتئین
٪4	چربی
3000kcal	انرژی
٪0/5	کلسیم
٪0/4	فسفر کل
٪0/25	فسفر در استرس
٪0/25	متیونین
٪0/60	لیزین
5000 IU/kg	ویتامین A
1000 IU/kg	ویتامین D
...	...

www.cvetlab.com

احتیاجات غذایی

- More than 40 Nutrients
- Water
- Energy (Carbohydrates, Fat)
- Protein and Amino Acids (> 20)
- Vitamines (A, E, D, K, C, Bs)
- Macrominerals (Ca, P, Na, K, Cl, Mg)
- Microminerals (I, Fe, Cu, Zn, Mn, Se, ...)
- Antinutrient Factors
- Unknown Factors

www.cvetlab.com

نیاز انرژی و تأمین آن از تخمه آفتابگردان

- یک طوطی یا چنّه حدود 350 گرم (طوطی خاکستری یا آمازون) 100 kcal/day انرژی دانه آفتابگردان پوسته گرفته: 6000kcal/kg
- نیاز به دانه آفتابگردان برای تأمین انرژی ≈ 17 گرم مغز تخمه ← یک کاسکو حداکثر 40 گرم تخمه آفتابگردان در روز مصرف دارد.

ویتامین A	نسلر	کلسیم	پروتئین	میزان تأمین شده از تخمه
500IU/kg	z4/0	x0/12	z2.2	

ویتامین A	نسلر	کلسیم	پروتئین	میزان نیاز پرده
2000IU/kg	x0/7	x0/5	x1.2	
- با وجود غنی بودن از نظر لیزین (حدود 7/5%) تخمه آفتابگردان از نظر اسید آمینه های ضروری دیگر مانند متیونین به شدت فقیر است.

انرژی

- پرندگان به اندازه تأمین انرژی مورد نیاز خود، غذا مصرف می کنند (Harper&Turner, 2000).
- بنابراین مصرف غذا به میزان انرژی موجود در آن وابسته است (Brue, 1994).

- Calculation of Energy requirements: (McDonald, 2005)
  - > Passerine BMR: Kcal/day=114.8 * Kg^{0.726}
  - > Non-passerine BMR: Kcal/day = 73.5 * Kg^{0.734}
- BMR: Energy expenditure in a sleeping bird
- Perching: 2* BMR
- Preening/Eating = 2-3* BMR
- Flight = 11-20 * BMR

Protein Requirement for Maintenance

- Highest in hatchlings & large clutch laying females (McDonald, 2005)
- Lowest in non-producing adults (McDonald, 2005)
- In granivores is correlated with body size: larger birds (macaws) need more (McDonald, 2005)
- African grey parrot = 10-15% DM
- Adult budgies = 6.8% (balanced protein)
- Sunflower, safflower & peanuts are deficient in EAA

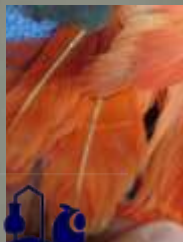
Aminoacids & Protein

- 22 آمینو اسید مختلف وجود دارند. که پرندگان قادر به سنتز 10 آمینو اسید نیستند.

THAT PILL MV Lysine (K), Arginine (R), Histidine (H)	
Basic AA	Lysine (K), Arginine (R), Histidine (H)
Sulfur containing AA	Methionine (M)
Heterocyclic AA	Tryptophan (W)
Aliphatic AA	Threonine (T), Leucin (L), Isoleucine (I), Valin (V)
Aromatic AA	Phenylalanine (F),

- Cysteine (from M), Hydroxylysine (from K) & Tyrosine (from F) مرغ عشق به اسید آمینه گلوسین هم نیاز دارد.

Molting & feathering abnormality

Protein & AA Requirement for feathering & Molting

- Production of Sheaths during molt can increase 4-8% Pr/day above maintenance
- Lack of sulfur AA (Met& Cys): Stunted feather growth & Pronounced curvature & periodic restriction of rachis & misshapen vane. (McDonald, 2005)
- Feather strength is correlated with adequate dietary lysine = 0.203% (McDonald, 2005)
- Met deficiency: dark, horizontal stress lines on feathers
- Tyrosine & phenylalanine def.= impaired melanogenesis (McDonald, 2005)
- Lysine def. = depigmentation in poultry but not in cockatiels (Brue, 1994)

تغییر جیره غذایی

- توجه به سلیقه پرنده و رفتار Foraging
- مخلوط کردن با غذاهای قبلی
- استفاده از ظرف غذای قبلی و سپس مجزا نمودن ظروف غذای خشک و مرطوب
- گرسنگی دادن
- آموزش از انسان یا سایر پرندگان

www.cvetlab.com

توصیه های کلی برای تغذیه پرندگان خانگی

- تخمه آفتابگردان: حداکثر 20% غذای روزانه (تأثیر فداخوری)
- ذرت
- انواع میوه
- ترکیب
- حبوبات (عدس، ماش، **دان پلنت**) و جوانه حبوبات
- سایر غلات (گندم)
- تخم مرغ آبپز
- کف درخت
- گوشت بدون پوست
- ماکارونی- نان تازه و سایر غذاها

www.cvetlab.com

Vit. A Requirement (IU/kg of Feed Dry Matter)

www.cvetlab.com

Species	Growing	Laying
Chicken	1,670	4,440
Turkey	5,550	5,550
Coturnix quail	1,830	3,670
Pekin duck	2,780	4,440
Goose	1,670	4,440
Cockatiel (maintenance)	2,000	?

McDonald, 2005

Vitamin A

www.cvetlab.com

- منشأ حیوانی دارد و تنها پیش ساز آن در گیاهان وجود دارد.
(Brue, 1994& McDonald, 2005)
- Plant carotenoid pigments = Pro-vitamin A
- در پرندگان بتاکاروتن فعالترین پیش ساز ویتامین A محسوب می شود.
- کارکرد: بینایی، رشد و تمایز بافتهای پوششی، فعالیت سیستم ایمنی
- ویتامین A به حرارت، نور و گرما بسیار حساس است.
- اکثر دانه ها از نظر کاروتنوئید فقیرند و گیاهان سبز از منابع نسبتاً خوب هستند.

کمبود ویتامین A

- مصرف All-Seed diet بر پایه تخمه آفتابگردان، ارزن و ... به مدت طولانی حتماً منجر به کمبود ویتامین A خواهد شد.

www.cvetlab.com

Sources of Vit A (Cont.)

www.cvetlab.com

Invertebrate	Vitamin A (IU/kg)	Nut/Seed	Carotenoid (IU/g)	Nut/Seed	Carotenoid (IU/g)
Mealworm, larvae	811	Flax	0	Apple	3.3
Cricket, adult*	811	Softwood	0.53	Berries	3.15
Cricket, juvenile*	471	Tomato	0.09	Cantaloupe	215.0
Earthworm, wild-caught*	2400	Almond	0	Grape	3.76
Earthworm, commercial*	228	Brazil	0	Pineapple	3.87
Fruit Fly*	0	Hazel	0.71	Red Figs	10.32
Worm*	150	Almonds*	0	Waterc	212.9
		Walnut	1.39	Raspberry	9.68
				Strawberry	3.2
				Vitamin A	43.11

McDonald, 2005

درمان کمبود ویتامین A

- اصلاح جیره غذایی
- استفاده از ویتامین A در جیره یا به صورت خوراکی
- تزریق ویتامین A، 2000 IU/kg هفته ای یک بار تا حد اکثر 3 هفته
- درمان عفونتهای فرصت طلب
- لآواژ بینی و یا فلاش سینوس در صورت نیاز

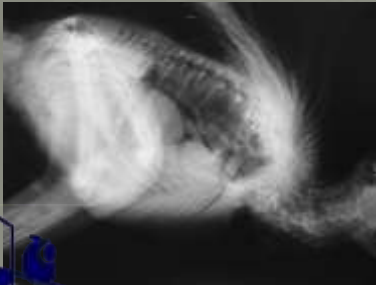
www.cvetlab.com

علائم کمبود ویتامین A

www.cvetlab.com

نشانه های کمبود: جوجه طوطی طوق صورتی

www.cvetlab.com

Rickets/Juvenile osteodystrophy Metabolic bone disease Secondary (nutritional) hyperparathyroidism

- جیره های پر پایه دانه حتماً دچار کمبود کلسیم و عدم بالانس نسبت Ca/P هستند.
- جوجه های در حال رشد بسیار حساستر از پرندگان بالغ هستند.
- پرندگان تخم گذار نیاز بیشتری به کلسیم دارند ولی پرندگانی که کلاچ کوچک دارند نیازشان تغییر زیادی ندارد.
- تغذیه با جگر، گوشت یا ریه در پرندگان شکاری مانند دلیجه
- تغذیه با گندم یا نان در ماکیان سانان و پرندگان آبی
- تغذیه با آرد نخود یا تخمه در طوطی سانان

www.cvetlab.com

سایر نشانه ها

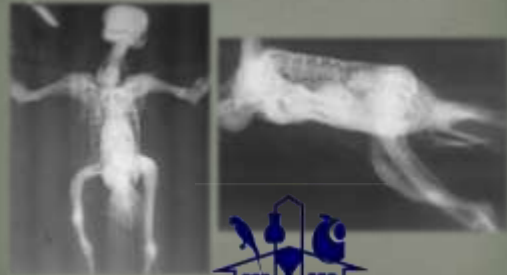
- اتساع چینه دان؟!؟
- مالانم تنفسی شدید؟!؟
- احتباس فضله و یبوست شدید

نشانه های کالبدگشایی

- نرمی استخوانها
- شکستگی های پاتولوژیک متعدد
- بزرگ شدن غده پاراتیروئید

نشانه های کمبود: جوجه دلیجه

www.cvetlab.com

کنترل و درمان کمبود

اصلاح جیره

- 15 تا 45 دقیقه نور آفتاب مستقیم (UVB)
- تزریق وریدی آهسته کلسیم گلوکونات 50 mg/kg
- تزریق عضلانی کلسیم بوروگلوکونات 100 mg/kg
- افزایش کلسیم و ویتامین D در غذا
- رشد راسیون
- کنترل تشنج با تجویز عضلانی دیازپام 1 mg/kg
- کنترل درد بوسیله تزریق عضلانی فلونیکسین مگلوامین 1 mg/kg
- یا بیش از آب آشامیدنی 500 mg/lit در آب آشامیدنی

www.cvetlab.com

Grey parrot hypocalcaemia syndrome

شایعترین علت علانم عصبی در طوطی خاکستری نشانه ها:

- Tremor, Spastic paresis, torticollis, seizure-like attack, ataxia, incoordination, coma, death
- تشخیص: تاریخچه، نشانه ها و کلسیم پلاسما $> 8 \text{ mg/dl}$!
- تنها علامت کلاید گشایی، بزرگ شدگی پاراتیر

Pododermatitis Bumble foot

تفدیه (ویتامین A پروتئین، بیوتین، پیریدوکسین و ...)

Perch

اندازه نفسی و تحرک پرده

عوامل عفونی، استانیلوکوکوس اورنوس و اشریشیا

www.cvetlab.com

Egg binding

سبب شناسی؟؟؟؟ کمبود کلسیم؟ بزرگ بودن تخم؟ جفت گیری زودرس؟ جوانی یا پیری بیش از حد؟

نشانه ها: پارزی، زمین گیری، اتساع محوطه

درمان:

- دارویی؟ PGs؟ اکسی توسین؟
- کلسیم درمانی؟
- مداخله جراحی؟

درمان

- اصلاح مدیریت
- ضد التهابهای غیر استروئیدی
- آنتی بیوتیکهای موضعی و عمومی
- جراحی

www.cvetlab.com

درجه بندی (از I تا V)

Iron Storage Disease

بیماری ذخیره آهن

- شایع ترین بیماری متابولیک در کنیاشک سائانه
- حساسیت کوتاه ای آهن پرندگان به جذب بیش از اندازه آهن
- مصرف بلند مدت پیره با آهن < ۷۰ ppm
- دان پارسه (فرمول تکمیل کننده) < ۱۱۷ ppm
- آسیب دهرسیون، دیس پنه
- رادیوگرافی: آسیب + هیپوکلسمی + کاردیومگالی
- تشخیص: تاریخچه + علائم بالینی + علائم رادیولوژیک + بیوپسی کبدی
- درمان: ↓ آهن و ویتامین C پیره + فلوئومی (Zn) + مصرف شلته کننده های مانند پتی

